

Indholdsfortegnelse:

Fredningsforslagets baggrund	3
- Formål	3
- Fredningsområdet	3
- Historie	6
- Harrestrup Ås, Grøndalsåens og Damhussøens tilstand	7
- Plante- og dyreliv	9
- Fredningsforhold	10
- Planlægning	12
- Områdets forvaltning	14
- Fredningsforslaget set i henhold til internationale beskyttelsesbestemmelser	14
- Høring af off. myndigheder og private, der har/ejer arealer i fredningsområdet	15
- Budgetoverslag for gennemførelse af fredningsforslaget	17
- Kilder til "fredningsforslagets baggrund"	18
Forslag til fredningsbestemmelser	19
Matrikeltegnelse over de ejendomme, der omfattes af fredningsforslaget	25
Bilag: Fredningskort og oversigtskort	

Fredningsforslagets baggrund

Københavns Kommunes Økonomiudvalg og Bygge- og Teknikudvalg godkendte i november 2003, at Københavns Kommune i samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening påbegynder gennemførelse af en samlet fredning for Vigerslevparken, Damhussøen, Damhusengen, Krogebjergparken og Grøndalsparken. Arbejdet skal varetages i fællesskab mellem Økonomiforvaltningen og Bygge- og Teknikforvaltningen med Bygge- og Teknikforvaltningen som den hovedansvarlige.

På den baggrund har der været nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af bl.a. Økonomiforvaltningen, Bygge- og Teknikforvaltningen og Danmarks Naturfredningsforening, der har samarbejdet om udarbejdelsen af fredningsforslaget.

Fredningsforslaget er endvidere godkendt i Det grønne Råd i Københavns Kommune.

Formål

Formålet med fredningsforslaget er at sikre Vigerslevparken, Damhussøen, Damhusengen, Krogebjergparken og Grøndalsparken som sammenhængende rekreative og grønne områder. Herunder er det formålet, at fredningsforslaget skal sikre og muliggøre en forbedring af parkernes biologiske, landskabelige og rekreative værdier under hensyntagen til den historiske baggrund for områdernes nuværende udformning, herunder at muliggøre en forbedring af biodiversiteten i områderne.

Parkerne vil endvidere ved fredningsforslaget blive sikret som en del af det regionale system af grønne områder ved kommunens grænser mod Hvidovre, Rødovre og Frederiksberg kommuner og herunder sammenhængen med Valbyparken, Kystagerparken, Stadionparken og Vestvolden.

Grøndalsparken. I venstre side ses fordybningen over den rørlagte Gøndals Å.

Fredningsområdet

Parkerne ligger i ådalene omkring Harrestrup Å og Grøndalsåen og er en del af den ydre parkring langs kommunegrænsen i København. Gennem parkerne mod Hvidovre og Rødovre kommuner løber Harrestrup Å / Damhusåen, der er befæstet med betonplader og fliser på bund og sider i næsten hele forløbet i kommunen; mens den rørlagte Grøndals Å ligger under Grøndalsparken. På nær nogle mindre indhegnede områder er parkerne åbne for offentligheden og betragtes som væsentlige rekreative åndehuller i byen.

Det samlede areal af fredningsområdet er ca. 165 ha.

Åerne

Harrestrup Å har sit udspring i Harrestrup Mose i Albertslund og udløb i Kalveboderne. Om sommeren er vandføringen særdeles ringe. Der pumpes vand fra Harrestrup Å til Fæstningskanalen og Damhussøen. Overskuddet af vand i søen løber via spjældet ved Ålekistevej videre ud i den rørlagte Grøndals Å; møder den rørlagte Lygte Å ved Bispengbuen; og fortsætter ad den rørlagte Ladegårds Å, der ligger under Ågade / Åboulevarden ind til De Indre Søer, og løber via søen i Østre Anlæg samt Kastelsgraven til havnen.

Kloakoverløb til Harrestrup Å medfører periodevis dårlige iltforhold og ringe hygiejnisk tilstand af vandet samt visse steder aflejring af slam på bunden af vandløbet. I disse perioder pumpes der ikke vand fra Harrestrup Å til Damhussøen, men Damhussøen er dog næringsbelastet af vandet fra Harrestrup Å. Der er tilkoblet 23 overløbsbygværker på strækningen fra Fæstningskanalen til udløbet i Kalvebod Strand. Grøndals Å er rørlagt på hele strækningen fra Damhussøen til Bispengbuen. Åløbet kan ses i Grøndalsparken som en sækning i terrænet over ledningen.

Vigerslevparken

Parken er et langstrakt grønt areal af en længde på cirka 4 km, der løber langs med den sydligste del af Harrestrup Å, også kaldet Damhusåen. Grænsen løber langs Rødovre og Hvidovre kommuner, men parken omfatter også et større areal i Hvidovre.

Parken brydes undervejs af større veje og jernbaner. Den er præget af klippede græsarealer, træer – både solitære og grupperet med buske, fodboldbaner, legepladser samt asfalterede cykel- og gangstier, der løber gennem hele parken. Herudover er der et stort engområde med sæde engblandinger fra 1996. Parken rummer klubhus til fodboldklubben Pioneren, flere toiletter samt et vandværk med vandværksted, der bruges til at undervise skolebørn om vand med mere. Området bruges hovedsagelig til boldspil, hundeluftning, solbadning og gennemgang.

Vigerslevparken inkl. Harrestrup Å fra Roskildebanen til Kalveboderne har et areal på ca. 45 ha

Damhussøen

Området grænser mod vest til Rødovre Kommune, mod syd til Roskildevej, mod øst til Peter Bangsvej / Ålekistevej / Damhusstien og mod nord til Damhusengen. Søen fungerer som vandreservoir for De Indre Søer samt søerne i voldparkerne i det indre København. Herudover bruges den som et rekreativt element i storbyen til gåture, jogging, fuglekiggeri, optimistjollesejls med videre. Endvidere er et begrænset fiskeri tilladt i søen. Rundt om hele søen løber gang- og cykelstier. Langs stierne vokser store fuldkronede træer, hvis bevarelse er væsentlig for områdets karakter som et naturområde og som afskærmning mod de bagved liggende villahaver.

Typisk billede i parkerne. De præges af klippede plæner, spredte træer, gangstier og lokale brugere.

Parkernes legepladser er meget populære. Her ses et billede af soltemplet i Grøndalsparken.

I øjeblikket er optimistjollesejlads tilladt på den nordlige del af Damhussøen. Ligeledes foretages miljøundersøgelser og skolebørn sejles ud på søen i forbindelse med undervisning om vand med mere. Dette vil ikke hindres af fredningsforslaget.

Vandstanden holdes i kote ca. 8.50 ved indpumpning af vand fra Harrestrup Å. Vandet oppumpes via en pumpestation i Damhusengen og udledes i Damhussøen via et udløbsrør ”paddehat” i søens nordøstlige hjørne. Oppumpningen fra Harrestrup Å søges videst muligt begrænset i perioder med ringe vandkvalitet i åen, af hensyn til søens tilstand og vandets klarhed.

Øen i søens nordøstlige del er skovbevokset og bredsikret med faskiner. Mod syd ligger tre små flade øer, som blev etableret i 1996 som yngle- og opholdssted for vandfugle. Rundt om disse øer er ganske lavvandet, og det er tiltænkt som gydeområde for søens fisk. Søens vand er generelt klart og der kommer lys til det meste af bunden, hvorfor en stor del af søbunden er dækket af vandplanter. Der forekommer dog perioder af sensommeren, hvor vandet er uklart. Bredderne er befestet som stenglacier.

Damhusengen

Engen strækker sig langs kommunegrænsen mod Rødovre fra Damhussøen til Jyllingevej. Den har en åben karakter præget af flader med slået græs, men i den sydlige samt i den nordligste ende får græs og vilde urter lov at vokse sig højt. I den østlige side løber Harrestrup Å, mens en let fordybning midt i engen røber, hvor Harrestrup Å før har løbet. Her kan om foråret ses et blomsterflor karakteristisk for en næringsrig eng. Den sydligste del har enkelte vandlidende områder. En beskedent del af parken ligger i Rødovre kommune.

Engen er omgivet af en randbeplantning i form af store fuldkronede træer, der er vigtige for engens oplevelse som et grønt naturpræget område.

Parken bruges til boldspil, hundeluftning, grill, motion, arrangementer, rekreativ udfoldelse mv. Området rummer to legepladser, grillområder, toiletter, kiosken ”Damhuskanten” samt Københavns Kommunes børneinstitution, sejlkлубben ”Damhussøen”. Der løber cykel- og gangstier langs parkens afgrænsninger.

Damhussøen og Damhusengen inkl. Harrestrup Å fra Jyllingevej til Roskildevej har et samlet areal på ca. 87 ha, hvoraf søen udgør de ca. 46 ha.

Krogebjergparken

Parken er et smalt og langstrakt grønt areal, der følger Harrestrup Ås slyngede forløb. Den strækker sig fra Jyllingevej til Vestvolden. En mindre del af parken ligger i Rødovre kommune. Mod nord er der i fredningsområdet medtaget arealer ved Islevbro Vandværk omkring Harrestrup Å.

Langs åen står store markante træer samt et fritvoksende, uregelmæssigt formet busket. Der er asfalterede cykel- og gangstier igennem hele parken, som derudover er præget af klippede plæner, spredte træer, busketbevoksninger med kratkarakter, samt et engområde. Tværsnittet er delvist kuperet fremkaldt af dybe græsklædte grøfter fra reguleringen af åens tidligere løb. Der er endvidere to uslåede græsarealer etableret på opfyld af sand, der hæver sig over terrænet. Parken rummer i øvrigt et legeareal med redskaber og bålplads. Parken bruges fortrinsvis til gennemgang, rekreativt ophold og hundeluftning.

Krogebjergparken inkl. Harrestrup Å fra Vestvolden til Jyllingevej har et areal på ca. 14 ha.

Grøndalsparken

Parken er et smalt og langstrakt grønt areal, der løber fra Damhussøen til Fuglebakken Station mellem ringbanen og Grøndals Parkvej / Grøndalsvænge Allé over den rørlagte Grøndals Å. Endvidere er der i fredningsområdet medtaget et smalt parkbælte på Frederiksbergensiden af jernbanen mellem C.F. Richs Vej og Fuglebakken Station.

Parken strækker sig enkelte steder ind i Frederiksberg Kommune. Den brydes af Flintholm Station og flere større veje, men der er cykel- & gangstier i hele parkens længde.

Modsat jernbaneterrænet og med udsigt til parken ligger beboelsesområder, og i parkens sydvestlige hjørne ligger en tidligere snelloseplads.

Der er større og mindre græsflader med spredte busketter samt trægrupper, og området afgrænses normalt af hække og busketter. Over den rørlagte Grøndals Å ses en halv meters fordybning, der henligger som et uklippet engområde

Parken indeholder blandt andet børneinstitutionen ”Damhuset” med institutionslegeplads, en moderne legeplads med temaet keltisk mytologi, en mindre legeplads, to mindre fodboldbaner samt Flintholm Station, som blev indviet i 2004. Endvidere ligger der kolonihaver på arealet syd for ringbanen. Området bruges hovedsageligt af beboere i lokalområdet til leg, hundeluftning mv.

Grøndalsparken inkl. arealerne syd for Ringbanen har et areal på ca. 19 ha.

Historie

Parkernes jorde har aldrig været opdyrkede, men er tidligere mose- og engområder. Nogle af arealerne har været brugt til græsning for kreaturerne fra de omgivende bondegårde.

I middelalderen blev vandet i Harrestrup Å opdæmnet, hvor Roskildevej i dag ligger, da man her havde et vadested. I det 17. århundrede blev vadestedet afløst af en egentlig landevejsdæmning, og der dannedes en permanent sø, der omfattede den nuværende Damhussø og en stor del af Damhusengen. Dæmningen bevirkede, at vandet blev opstuvet og løb ind i et mindre tilløb – den tidligere Grøndals Å – i den nuværende Grøndalspark. Grøndalsåen blev opgravet gennem hele den nuværende Grøndalspark frem til Ladegårdsåen, der også er kunstigt skabt, således at vandet fra Damhussøen via åerne kunne løbe ind i det lavvandede område, der i dag er De Indre Søer og videre til voldgraven i fæstningsværkerne omkring København, dels for at sikre befæstningen og dels for at skaffe drikkevand til byen.

Som følge af opdæmningen steg vandstanden i Damhusengen til gene for bønderne i de tilstødende områder. I 1664 gravede de derfor en afvandingsgrøft – senere en del af Harrestrup Å – gennem Damhusengen. Denne del af Harrestrup Å blev i 1848 flyttet til østsiden af engen med direkte udløb i Damhussøen. Søens bassin blev samtidig rensat op og fik lagt lerlag på bund og sider, så den fik en gennemsnitsdybde på 9 fod eller 2,8 meter. Året efter blev Damhussøen og Damhusengen adskilt af en dæmning, som blev beplantet med piletræer.

Indtil 1933 løb spildevandet fra de omkringliggende bebyggelser direkte ud i Harrestrup Å. Ved kloakeringen af oplandet i Københavns Kommune blev der etableret nye kloakledninger langs åen, således at spildevandet herefter kun blev tilført åen fra overløbsbygværker på kloakledningerne i tøbrudsperioder og perioder med kraftige regnskyl, hvor ledningerne ikke kunne rumme vandtilførslen. I 1938 blev Harrestrup Å ført udenom Damhussøen og en pumpestation bygget, så man kunne regulere søens vandstand ved at pumpe vand ind fra åen. I samme ombæring blev Damhusengen afvandet.

Med baggrund i ”Den grønne Betænkning” fra 1936 blev der i 1940 vedtaget en lov om stianlæg inden for Københavnsegnens grønne områder, og i de følgende år blev den ydre parkring i Københavns Kommune fra Gl. Køge Landevej til Vestvolden anlagt sammen med sti nr. 15, som gennemløber samme strækning. Begge dele blev udført som beskæftigelsesarbejder under 2. verdenskrig. Harrestrup Å / Damhusåen i Københavns Kommune blev reguleret og belagt med beton og fliser på bund og sider. I 1964 blev den sidste regulering af Harrestrup Å afsluttet og den blev betragtet som åben spildevandsledning frem til 1989, hvor den i Recipientkvalitetsplan for Køge Bugt og opland blev målsat som vandløb, og et planarbejde for en bedre vandkvalitet blev igangsat.

Vigerslevparken fik startskuddet ved en byplankonkurrence i 1909. Den nordligste del blev indviet i 1932, mens resten fulgte sammen med stierne omkring Damhussøen, Damhusengen og Krogebjergparken i 40’erne som en del af den ydre parkring. Damhusengen blev drænet og udlagt med græs i 1960’erne.

Roskildevej med Damhuskroen i baggrunden, anno 1937. Billedet er venligst udlånt af Rødovre Kommunes Lokalhistoriske Samling.

Vigerslevs sydligste del mod Gammel Køge Landevej. På arealerne til højre i billedet ligger Vigerslevparken i dag.

Grøndalsparken blev anlagt i tre tempi. Stykket fra Borups Allé til Godthåbsvej blev udført i 1930, stykket herfra og til Jernbane Allé i 1933, mens det sidste stykke til Ålekistevej fulgte i 1939. I 1953 blev den åbne del af Grøndals Å tildækket.

Bro over Harrestrup Å ved Dæmningen som det så ud i 1920. Billedet er venligst udlånt af Rødovre Kommunes Lokalhistoriske Samling.

Harrestrup Ås, Grøndalsåens og Damhussøens tilstand

Vedligehold og pleje af Harrestrup Å/Damhusåen, Grøndalsåen og Damhussøen sker efter de gældende vandløbsregulativer fra 1996.

I dag er der generelt en meget ringe tilstrømning af overfladevand til vandløbene og søerne i København, dels på grund af en stor vandindvinding i oplandet, dels på grund af at oplandet er meget urbaniseret og kraftigt befæstet. En stor del af nedbøren, der falder i området, løber af til kloakken frem for til vandløb og søer.

Vandløbet Harrestrup Å/Damhusåen er i dag voldsomt præget af de gentagne overløb fra kloaksystemet i oplandet. Vandløbet er blevet reguleret og uddybet for at kunne transportere de store mængder spildevand fra oplandet; derfor ligger det dybt i terrænet med stejle brinker forsynet med fliser. Der er endvidere heget på lange strækninger af hensyn til parkpublikummets sikkerhed.

Damhussøens tilstand var år tilbage i dårlig tilstand, idet den fremstod som næringsrig og uklar. I 50'erne blev der registreret fiskedød forbundet med iltmangel. Årsagen dertil var tilledning af vand fra en spildevandsbelastet Harrestrup Å. En efterfølgende begrænsning af tilledning af næringsrigt vand fra Harrestrup Å har været medvirkende til, at Damhussøen siden begyndelsen af 90'erne har fremstået som en middel næringsrig sø med et varieret dyre- og planteliv, og at den opfylder Regionsplanens mål for en god vandkvalitet. De seneste tre år har der dog været tendens til uklart vand i perioder om sommeren grundet algeopblomstringer. For at søen ikke skal tippe tilbage i en dårlig tilstand, tilstræbes det at søen belastes med så lidt næringsholdigt vand fra Harrestrup Å som muligt. Oppumpning af vand fra Harrestrup Å til Damhussøen sker kun, så at vandspejlet lige kan holdes, og kun i perioder hvor der ikke er spildevandsoverløb til Harrestrup Å.

Vandet, der løber i Grøndalsåen, kommer fra Damhussøens afløb og er derfor af en bedre kvalitet. Da den nuværende drift med oppumpning af vand til Damhussøen fra Harrestrup Å kun sigter på, at vandspejlet i søen skal opretholdes, er der kun vandføring i Grøndalsåen i ca. 3 til 6 uger om året.

Den del af Harrestrup Å/Damhusåen, som er beliggende i Københavns Kommune, blev i en recipientkvalitetsplan fra 1989 og efterfølgende i Regionplan 1993 målsat som et vandløb med en lempet målsætning, efter at det igennem en længere årrække havde fungeret som et spildevandsteknisk anlæg. Ved den lempede målsætning blev det accepteret, at vandløbet var påvirket af spildevand, men der blev sat visse minimumskrav til forurenings-tilstand og til de hygiejniske forhold. Disse minimumskrav lever vandløbet fortsat ikke op til i dag. Grøndalsåen er et rørlagt vandløb på hele sin strækning. Der er ikke fastsat nogen målsætning for vandløbet i regionplanen.

Gang- og cykelstierne langs Damhusåen er især populære blandt løbere, som kan nyde de blå/grønne omgivelser under løbeturen.

Igennem en årrække har der været et tværkommunalt arbejde i gang for at forbedre vandkvaliteten og naturindholdet i Harrestrup Å/Damhusåen og i Kalveboderne, ligesom at der i regi af Lynettefællesskabet har været taget flere initiativer til udarbejdelse af en samlet plan. Der er allerede foretaget nogen afskæring af spildevand og bygget sparebassiner i oplandet til Harrestrup Å for at reducere spildevandsudledningen. Københavns Kommune arbejder på, at der indenfor de nærmeste år er udarbejdet en samlet vandområdeplan, hvis realisering indebærer en forbedring af vandløbets tilstand både forureningsmæssigt og naturmæssigt og af de rekreative muligheder.

Harrestrup Å med befæstelse på sider og bund.

Kommunen søger således at skabe enighed med de øvrige kommuner langs Harrestrup Å om en samlet plan for genopretning af åen. Elementer i genopretningen kan komme til at omfatte en vifte af forskellige tiltag i et samspil med vandløbets nærmeste omgivelser - hvor det er muligt:

- Nedbringelse af udledninger fra spildevandsoverløb gennem etablering af underjordiske opsamlingsbassiner.
- Udligning (og rensning) af udledninger fra separat kloakerede udløb i oplandet gennem etablering af vådområder på grønne arealer.
- Forøgelse af sommervandføring gennem øget separering af spildevandssystemet i oplandet med efterfølgende tilbageholdelse i vådområder
- Fjernelse af beton og fliser i vandløbet og genskabelse af varierede fysiske forhold, evt. ved udlægning af sten, ved at ændre vandløbsprofilen til et dobbeltprofil, som både fungerer med små og store vandmængder – og eventuelt ved en forlægning af vandløbet på Damhusengen.
- At gøre vandløbet mere tilgængeligt gennem en afhævning af vandløbsbunden og ved at gøre brinkerne mindre stejle.

Københavns Kommune har endvidere som mål at frilægge et eller flere af de rørlagte vandløb i kommunen på nogle strækninger. En af de oplagte muligheder vil være strækningen af Grøndalsåen gennem Grøndalsparken.

Damhussøen er i regionplanen målsat med en generel målsætning dvs. en sø med et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv. Søen opfylder dette for en næringsrig sø, der er uden bredvegetation, men med bundvegetation.

Plante- og dyreliv

Parkerne domineres af klippet græs, busketter og trægrupper. Herudover er der næringsrige engområder, der er etableret i 1990'erne ved ophør af græsslåningen samt stedvis såning med blandinger af frø fra engblomster. Områderne er etableret for at øge parkernes naturindhold og for at give variation i ellers monotone parkforløb. De slås kun en gang om året og danner gode levede muligheder for insekter. De tilsåede engområder rummer blandt andet tveskægget ærenpris, dagpragtstjerne, vild kørvel, blodstillende bibernelle, vild gulerod, lupin, aftenstjerne og blæresmelde. Kun tveskægget ærenpris og vild kørvel er naturligt forekommende i parkerne, og flere af de såede planter fra 1996 er ved at blive udkonkurreret af den naturlige vegetation for næringsrige enge, nemlig stor nælde, diverse tidsler og græsarter.

*Harrestrup Å i Vigerslevparken.
Parkernes busketter giver yngle- og
opholdssteder for mange insekter og
dyr.*

Der står stadig rester af Damhusengens gamle pilerækker fra 1849. Herudover ses mange store løvtræer som ask, birk, bøg, avnbøg og stilk-eg i parkerne. Også taks, hestekastanie, lind, ahorn og poppel er hyppigt forekommende. I Grøndalsparken og Krogebjergparken findes østrigsk fyr. De mange busketter består ofte af blandinger af buske som snebær, forsythia, roser, fjeld-rips, klokkebusk, hylde og liguster, særligt i Vigerslevparken. Herudover findes der også en del brændenælder, som yder føde til sommerfuglelarver.

Der er over 100 arter af vilde planter repræsenteret i parkerne, omend nogle plantearter kun er til stede med få repræsentanter. Diversiteten er begrænset som forventeligt for næringsrige engområder, og da en stor del af parkerne er slæde græsarealer. Parkerne rummer en del arter af syre-, ranunkel-, korsblomst-, ærteblomst-, skærmpilant-, læbeblomst-, maskeblomst-, kurvblomst-, græsfamilien med flere. Der er indførte arter som *eranthis*, sildig gyldenris, vellugtende aftenstjerne, pindsvin-kartebolle og kæmpe bjørneklo. Desuden er der registreret enkelte plantearter, som vidner om tiden, før byen bevægede sig ind i området. Her kan for eksempel nævnes gul anemone, vand-ærenpris, sværtevæld, kær-galtetand og kattehale.

Harrestrup Å er beton- og flisebelagt og har derfor hverken bund- og bredvegetation eller dertilhørende fauna. Det samme gælder Grøndals Å, som er rørlagt.

Damhussøen har modsat åerne et varieret plante- og dyreliv, bredvegetationen er dog meget begrænset grundet stenglacierne omkring søen. Der er en fin bundvegetation af især kransnålsalger og børstebladet vandaks. Desuden ses tornfrøet hornblad og kredsbladet vandranunkel indimellem.

Der er en større fiskebestand i Damhussøen med en passende sammensætning af rovfisk og fredsfisk. Aborren dominerer rovfiskebestanden, mens gedden er mere sjælden. Fredsfiskebestanden består hovedsagligt af skaller og suder. For at bevare Damhussøens nuværende sunde tilstand tilstræbes det, at søen kun modtager så lidt næringsrigt vand fra Harrestrup Å som muligt.

Omkring Damhussøen er der registreret 5 arter af flagermus. De tiltrækkes af fugtige omgivelser, hvor der findes mange insekter, samt hvis der er gamle træer til sommerkolonier og vinterhi. Også hjemmehørende træer i parkerne som Eg og Lind huser mange insekter. Damhusengens våde område kan på længere sigt ved etablering af vandhuller give grundlag for padder. I dag er der ingen paddebestande i parkerne på grund af mangel på egnede yngle- og levesteder. Endelig findes der ræve, egern, mosegrise og mus i parkerne og lækat er registreret ved Damhusengen.

Der er også observeret en fuglebestand med mange arter i parkerne og ved søen. Nogle ynglefugle, nogle på træk. Af observerede fugle ved Damhussøen og Damhusengen kan for eksempel nævnes fiskehejre, tårnfalk, musvåge, sølvvåge, rødhals, løvsanger, skovspurv, gøg, stor flagspøtte, bysvale, råge, allike, fuglekonge, musvit og dompap. Nogle af fuglene er tilknyttet de tilstødende villahaver. I Damhussøen blev der i 1996 etableret nogle flade øer, hvor toppet lappedykker, knopsvane, gråand og grønbenet rørhøne yngler. Søen har endvidere om efteråret og foråret en væsentlig bestand af andefugle på træk. Bestanden af fuglene i søen er kunstigt høj som følge af publikums fodring med brød med videre. Den store fuglebestand bidrager sammen med kloakoverløbene i Harrestrup Å til næringsbelastningen af Damhussøen.

Fredningsforhold

Parkerne langs kommunegrænsen har forskellig fredningsmæssig status. De har det tilfælles, at de alle var med på listen, da Danmarks Naturfredningsforening i sin tid henvendte sig til det daværende naturfredningsnævn for at få de københavnske parker fredet.

I parkerne findes hovedsageligt løvtræer, men ovenfor tv ses østrigsk fyr som findes i Krogebjergparken og Grøndalsparken.

Th. et billede fra den nordlige del af Damhussøen. Her ses et eksempel på fuglelivet i området. I baggrunden ses paddehatten hvor vandet fra Harrestrup Å pumpes ud.

Parkerne bruges blandt andet af dagplejemødre, som udnytter mulighederne for at komme tæt på natur og legeområder.

Der finder mange aktiviteter sted i parkerne. Der spilles bold, leges, grilles, dyrkes motion, kigges på planter og dyr, solbades med mere.

Tunnelen under jernbanen i Vigerslevparken ved Hvidovre Station.

På baggrund af henvendelsen rejste Naturfredningsnævnet for København d. 14. feb. 1959 fredningssag for en lang række københavnske parker med den såkaldte ”rejsningskrivelse”. Den 13. juni 1963 tiltrådte Københavns Borgerrepræsentation en aftale med Fredningsnævnet om, at kommunen efter forhandling med nævnet skulle udarbejde fredningsdeklarationer for alle de parker, der var nævnt i rejsningskrivelsen og bagefter foretage tinglysning af deklARATIONERNE. Alle parkerne i nærværende fredningsforslag var omfattet af aftalen.

I de følgende årtier blev størsteparten af parkarealerne i kommunen sikret ved fredning. Damhussøen og Damhusengen blev fredet den 16. juni 1966, og den 23. september 1976 tiltrådte Borgerrepræsentationen et forslag til fredningsdeklaration for Vigerslevparken – men da der blev udført en ommatrikulering af området i forbindelse med ændring af kommunegrænsen på daværende tidspunkt, er fredningen af parken aldrig blevet gennemført. Københavns Kommune udarbejdede endvidere i 1978 et udkast til fredningsdeklaration for Krogebjergparken, men det blev aldrig forelagt Borgerrepræsentationen. Der er ikke udarbejdet noget forslag til fredningskendelse for Grøndalsparken.

Damhussøen og Damhusengen skal ifølge fredningsbestemmelserne bevares som sø og som grønt område, der skal opretholdes som park med offentlig adgang. Fredningsdeklarationen indeholder de generelle fredningsbestemmelser, som man finder i alle de ældre københavnske fredninger. Herudover præciseres hvordan der skal tages hensyn til, at driften af Damhussøen er et led i Københavns vandforsyning, blandt andet når det drejer sig om at regulere vandstanden, og der er bestemmelser om fiskeri, bådebroer med mere i søen.

Selvom en række af de københavnske parker, der blev rejst fredningssag for i 1959, og herunder Vigerslevparken, Krogebjergparken og Grøndalsparken endnu ikke er fredet, har fredningsnævnet administreret disse parker som om de var fredede, idet selve rejsningen af fredningssagen i 1959 i princippet fungerer som en fredning af områderne. Da alle fredningerne fra 60’erne og 70’erne er opbygget over principielt samme læst, har Fredningsnævnet kunnet bruge de andre fredninger som udgangspunkt for afgørelser om fredningsforholdene i Vigerslevparken, Krogebjergparken og Grøndalsparken. Kommuneplan 2001 foreslår, at alle de ikke fredede områder snarest bliver fredet, samt at hver af de nye fredninger ikke kun omfatter en enkelt park, men sammenhængende grønne områder. Konkret foreslår Kommuneplan 2001, at parkerne langs kommunegrænsen – Vigerslevparken – Damhussøen – Damhusengen – Krogebjergparken – Grøndalsparken – bliver fredet først med en fælles fredningsdeklaration for det samlede område.

Der er ikke i nærværende fredningsforslag foretaget nogen indskrænkninger i afgrænsningen af Damhussøen og Damhusengen i forhold til den hidtidige fredning. Fredningsområderne Vigerslevparken, Krogebjergparken og Grøndalsparken blev ikke afgrænset konkret i forbindelse med rejsningen af fredningssagen, det er først sket nu.

I fredningsforslaget foreslås det, at den eksisterende fredningsdeklaration vedrørende Damhussøen og Damhusengen tinglyst henholdsvis den 16. juni 1966 og den 12. juli 1966 ophæves, når fredningen er gennemført.

I fredningsforslaget er der medtaget arealer i Hvidovre Kommune, der er en del af Vigerslevparken og ejes af Københavns Kommune. Herunder er matr. nr. 2rl, Risbjerg, Hvidovre By fredet ved stifredningskendelse af den 30. juli 1947 om fredning af ejendomme i Hvidovre By. I fredningsforslaget foreslås det, at stifredningskendelsen ophæves for matr. nr. 2rl, Risbjerg, Hvidovre By, når fredningen er gennemført.

Damhussøen og Harrestrup Å er omfattet af de generelle beskyttelsesbestemmelser i Naturbeskyttelseslovens § 3 om søer og vandløb, og deres omgivelser er omfattet af § 16 om beskyttelseslinier omkring søer og vandløb. Området i Krogebjergparken nærmest Vestvolden er endvidere omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 18 om beskyttelseslinier omkring fortidsminder.

I fredningsforslaget foreslås det at foranstaltninger, der tillades eller udføres i medfør af fredningsbestemmelserne kan udføres uden særskilt dispensation efter Naturbeskyttelses-

lovens § 3 (beskyttede naturtyper), § 16 (sø- og åbeskyttelseslinier) og § 18 (fortidsmindebeskyttelseslinier).

Planlægning

Parkplanlægning.

Ved Borgerrepræsentationens beslutning om anlæg af Vigerslevparken blev dets værdi som grøn forbindelse fremhævet, især fordi man på den tid regnede med snarest at knytte det til Kalveboderne med en grøn forbindelse langs Harrestrup Å og til De Indre Søer via et grønt strøg, som blandt andet skulle følge Ladegårdsåen.

Københavns Ydre Parkring har ikke tidligere været et af de regionale grønne områder. Blandt andet på grundlag af bemærkninger til Regionplan 2001 er den imidlertid med i forslaget til Regionplan 2005 som en grøn forbindelse, ligesom stianlæg nr. 15 er en del af det regionale rekreative stinet. Den Ydre Parkring er ikke en del af regionplanens ”åbne land” og dermed ikke omfattet af regionplanens retningslinier.

I Kommuneplan 2001s rammedel er alle parkerne i fredningsområdet fastlagt til offentlige grønne områder, O1-områder. I kommuneplanens hovedstruktur forudsættes det, at området fastholdes som park og som en vigtig del af kommunens grønne struktur. Det anføres som nævnt i kommuneplanen, at kommunen vil søge at gennemføre en samlet fredning af hele parkstrøget.

Den del af Vigerslevparken, der er beliggende i Hvidovre Kommune, er i Hvidovre Kommuneplan 1995-2005 i rammerne for lokalplanlægningen beliggende i rammeområde 2F1 – grønt område. Området må anvendes til fritidsformål, park og spejderhytte. Der må kun opføres bebyggelse til områdets brug og drift i maksimalt 1½ etage og med en maksimal bygningshøjde på 8½ m. Arealerne er endvidere omfattet af Hvidovre Kommunes Byplanvedtægt nr. 15, der er vedtaget af Hvidovre Kommunalbestyrelse den 20. december 1966 og tinglyst den 20. september 1967. Arealerne er her fastlagt til offentlige formål (park). Langs Sydkærvej – på bl.a. strækningen ud for parken – fastlægges Byplanvedtægtens en byggelinie i en afstand af 13 m fra vejmidte.

Lokalplan 199 fra 1991 dækker et areal med rensningsanlægget ”Damhusåen” fra Gammel Køge Landevej til Kalvebod Strand. Det omfatter således den del af fredningsområdet, der ligger på samme strækning – altså Damhusåen med bredder. Formålet med lokalplanen er blandt andet at muliggøre en udbygning af Renseanlæg Damhusåen samt fastlægge de tilgrænsende arealer langs Kalvebod Strand og Damhusåen til offentligt grønt område.

Uddrag af lokalplanens § 9, stk. 2: ”... På arealerne mellem Damhusåen og grænsen mod område I skal beplantning opretholdes/etableres på en sådan måde, at den udgør en afskærmning mellem renseanlægget og Hvidovre Kommune. Desuden skal der her etableres en 3-5 m høj beplantet vold, i det omfang det af hensyn til eksisterende beplantning, regnvandsbassiner og lignende er muligt. Der skal opretholdes en cykel- og gangstiforbindelse mellem Valbyparken og Kystagerparken i Hvidovre Kommune, herunder en bro over Damhusåen. Desuden skal der langs Damhusåen etableres en cykel- og gangstiforbindelse mellem den i § 9, stk. 1 pkt. a) fastlagte offentlige passagemulighed og Kystagerparken i Hvidovre Kommune...” Øvrige parker i Københavns Kommune i dette fredningsforslag er ikke omfattet af lokalplaner.

Grundvands- og vandforsyningsplanlægning.

Københavns Energi undersøger for tiden mulighederne for at etablere en lokal vandindvinding til drikkevandsproduktion indenfor kommunegrænsen i overensstemmelse med aktiviteter beskrevet i Københavns Agenda 21-plan samt et udkast til Grundvandsplan 2005, som Københavns Kommunes Miljø- og Forsyningsudvalg har sendt i offentlig høring over sommeren 2005.

Samspillet mellem overfladevand og grundvand er komplekst. I nogle områder vil en overudnyttelse af grundvandet kunne have en negativ indvirkning på overfladevandet i f.eks. søer og vandløb eller påvirke tilstanden af vådområder kraftigt. Det medfører, at tilstanden bliver ændret, hvilket i nogle tilfælde kan forringe områdets biologiske og rekre-

Kiosken Damhuskanten, som ligger i sydligste hjørne af Damhusengen.

Sejlkлубben ”Damhussøen” ved Damhussøen.

ative værdier. Vand- og vådområderne i Københavns Kommune er allerede påvirkede af vandindvindingen i hele oplandet.

I det foreliggende forslag til regionsplan 2005 er der foretaget en udpegning af områder med særlige begrænsninger på vandindvindingen bl.a. ud fra en vurdering af områdernes sårbarhed overfor en øget vandindvinding. Denne udpegning omfatter bl.a. Damhussøen og Damhusengen. De øvrige arealer langs Harrestrup Å, herunder Vigerslevparken og Krogebjergparken er ikke medtaget, dog er der langs Harrestrup Å trukket en linie for at indikere, at der kan være særlige miljø- og naturmæssige interesser, som skal vurderes i forbindelse med nye tilladelser til vandindvinding.

Denne indikation i regionplanen bør foranledige, at der i forbindelse med konkrete ansøgninger om vandindvindingstilladelse på nærliggende arealer til Harrestrup Å foretages en konkret vurdering og afvejning af den påvirkning, vandindvindingen kan påføre miljø og natur i området. I vurderingen vil fredningens formål om at forbedre den biologiske variation og biodiversiteten i parkerne naturligvis have stor vægt.

I fredningsbestemmelserne er der indføjet en bestemmelse om, at der skal foretages en vurdering og afvejning af vandindvindingens påvirkning af områderne, før indvindingen kan godkendes af Fredningsnævnet.

Trafikplanlægning.

Parkernes beliggenhed som en ring langs kommunegrænsen medfører, at de gennemskæres af radiale trafikforbindelser til Københavns centrum, både overordnede veje og banelinjer.

I 1960'erne planlagde kommunen et primærgadenet af større radialveje og ringveje udbygget til motorgadestandard. Der indgik som følge heraf en arealreservation til udvidelse af Jyllingevej til motorgadestandard i forslaget til fredningsdeklaration for Krogebjergparken fra 1978. Planerne om et primærgadenet i motorgadestandard blev imidlertid siden opgivet, og i den første kommuneplan fra 1989 påregnes de tidligere byggelinjer og arealreservationsophævet. Et primærgadenet i motorgadestandard indgår følgelig ikke længere i kommuneplanlægningen. I Kommuneplan 2001 og forslaget til Kommuneplan 2005 er Slotsherrensvej, Jyllingevej, Roskildevej, Vigerslevvej og Gl. Køge Landevej fastlagt som regionale veje.

I forslaget til Regionplan 2005 forudsættes det, at det regionale motorvejsnet ikke udbygges inden for Motorring 3. Det er altså ikke længere aktuelt at foretage arealreservation til udvidelse af Jyllingevej til motorgadestandard.

I 1970'erne planlagde man at føre Vestmotorvejen længere ind til Københavns centrum tværs over Vigerslevparken og videre via Kulbanevej. Vestmotorvejsplanerne nåede så langt som til projekteringsstilladelse ved lov, og der blev derfor reserveret areal til vejanlægget i udkastet til fredningsdeklaration for Vigerslevparken fra 1976. I overensstemmelse med den øvrige overordnede trafikplanlægning er også dette store vejanlæg senere opgivet, og der er ikke længere behov for at reservere areal til Vestmotorvejen over Vigerslevparken.

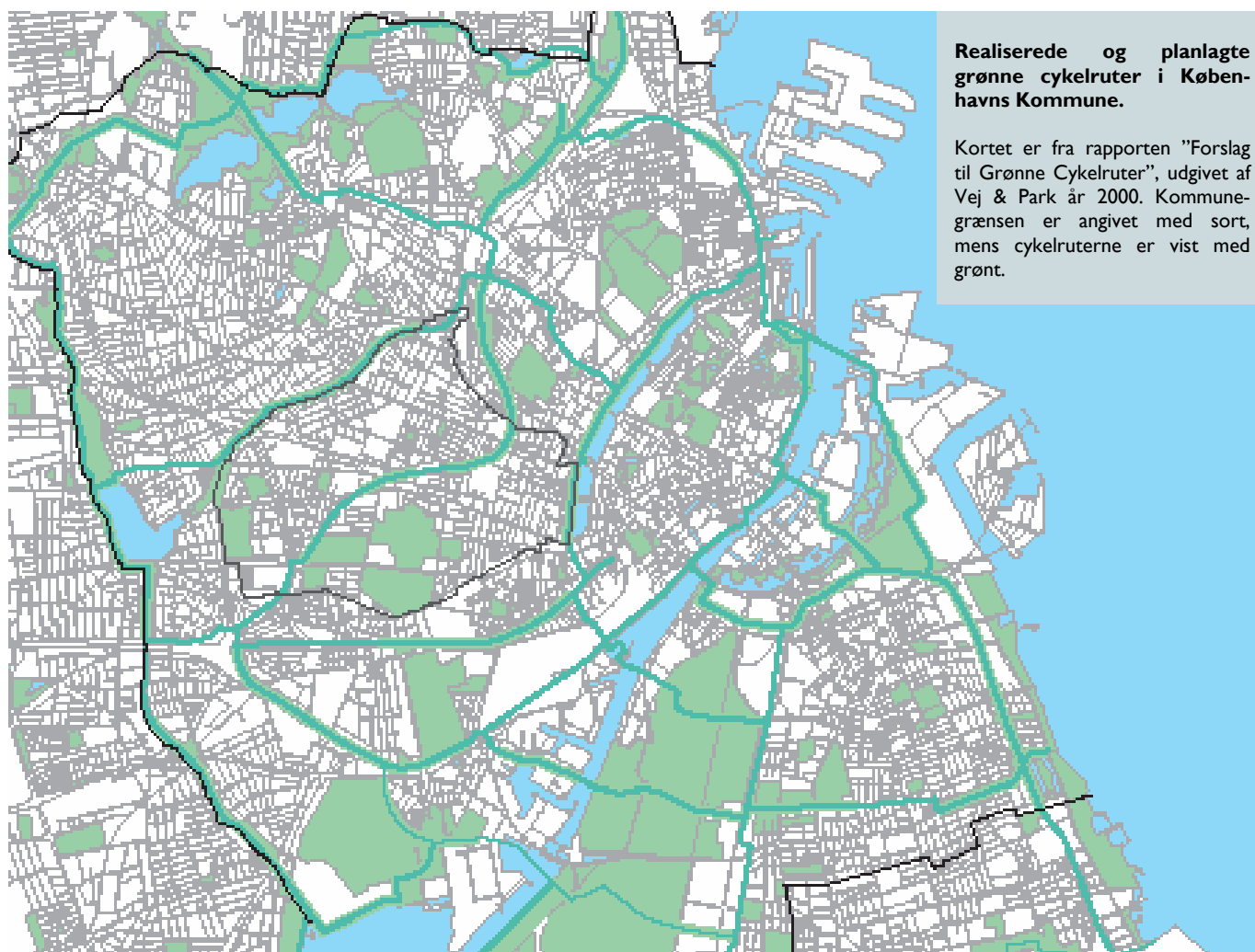
Til gengæld er en anden trafikal reservation blevet aktuel på dette sted i de senere år. Staten har overvejelser om at udbygge banen København-Ringsted, og det indebærer blandt andet en statslig reservation til en ny linjeføring af denne bane mellem Ringbanen og Holbækmotovejen via Kulbanevej. Denne arealreservation indgår i Kommuneplan 2001 og er opretholdt i forslaget til Kommuneplan 2005. Det betyder, at den tidligere arealreservation til Vestmotorvejens fremføring tværs over Vigerslevparken nu er erstattet af en reservation til en bane. Den nye banes bredde forudsættes ifølge de foreliggende oplysninger fra Banedanmark at blive 15 m. Hertil kommer støjafskærmning, som afhængig af hvilken støjafskærmning, der vælges, kan give behov for et betydeligt bredere banearal.

De grønne cykelruter er beskrevet i en pjeces fra Vej & Park fra år 2000. De blev introduceret som et nyt element i infrastrukturen for cykeltrafik i Kommuneplan 1997. I pjecen ses en rute fra Kalveboderne gennem Vigerslevparken, ved Damhussøen, Damhusengen, Krogebjergparken, kaldet Vigerslevruten og en rute gennem Grøndalsparken kaldet

Indgangsparti til Damhusengen med bro over Harrestrup Å.

Grøndalsruten. Vigerslevruten følger stianlægget fra 40'erne, men enkelte steder kræves forbedringer, ombygninger eller nyetableringer. Ruten er sammenlagt 8,7 km fra Kalvebod Strand i syd til Islevhusvej i nord. Grøndalsruten er på 4,1 km og løber fra Damhusengen til Mimersgade. På denne rute foreslås nyetableringer i form af blandt andet cykelstier og en tunnel. Fredningsforslaget er ikke til hinder for disse forbedringer.

Realiserede og planlagte grønne cykelruter i Københavns Kommune.

Kortet er fra rapporten "Forslag til Grønne Cykelruter", udgivet af Vej & Park år 2000. Kommunegrænsen er angivet med sort, mens cykelruterne er vist med grønt.

Områdets forvaltning

Tilsynet med Grøndals Å og Harrestrup Å samt Damhussøen udøves af Københavns Kommune. Vedligehold og pleje sker efter gældende vandløbsregulativer fra 1996.

Københavns Kommune, Vej & Park har udarbejdet driftsplaner for parkerne med krav til pleje og tilsyn af områderne. Formålet med plejen er i store træk at sikre parkområderne, så de fremstår rekreative, velfungerende og lever op til borgernes forventninger om renholdelse og vedligeholdelse i parkerne. Pleje og tilsyn udføres af Københavns Kommune, Vej og Park. Som konsekvens af nærværende fredning vil der blive udarbejdet en udviklingsplan for hele området.

Fredningsforslaget set i henhold til internationale beskyttelsesbestemmelser.

Fredningsområdet grænser mod syd ved udløbet af Harrestrup Å op til et internationalt naturbeskyttelsesområde, der omfatter dels Kalvebod Fæled syd for Sverigesmotorvejen og dels Kalveboderne (vandet mellem Sjælland og Amager).

Fredningsforslagets formål er blandt andet at opretholde og muliggøre en forbedring af områdets biologiske værdier, herunder at muliggøre en forbedring af biodiversiteten i området.

Fredningen af parkerne vil ikke forringe naturtyper og levesteder for beskyttede dyre- og plantearter eller forstyrre arterne i fredningsområdet eller for de arter inden for det internationale naturbeskyttelsesområde, som området er udpeget for. Tværtimod åbner fredningsforslaget mulighed for at forbedre vandkvaliteten i Harrestrup Å, hvilket vil medvirke til en forbedring af vandkvaliteten i Kalveboderne og dermed give bedre levesteder for dyr og planter i området.

Herover til venstre ses den sydlige del af Harrestrup Å. Strækningen fra Gammel Køge Landevej til Kalvebod Strand er omfattet af lokalplan 199.

Til højre ses Kalvebod Strand hvor Harrestrup Å har sit udløb

Høring af offentlige myndigheder og private, der har/ejer arealer i fredningsområdet:

En mindre del af de arealer, der er omfattet af fredningsforslaget, er beliggende i Hvidovre, Rødovre og Frederiksberg kommuner. Endvidere er der medtaget arealer i fredningsforslaget, der ikke ejes/ administreres af Københavns Kommune, Vej & Park.

Der er derfor fremsendt en anmodning til de kommuner og amter, der har arealer i fredningsområdet, samt til de offentlige myndigheder og private, der har arealer, der ikke ejes/administreres af Københavns Kommune, Vej & Park om godkendelse samt evt. bemærkninger til, at disse områder medtages i fredningsforslaget.

På den foranledning er der modtaget følgende høringssvar:

Københavns Amt:

Udvalget for teknik og Miljø besluttede på møde den 10. august 2005 at tiltræde det fremsendte fredningsforslag.

Hvidovre Kommune:

Hvidovres Ejendoms- og Arealudvalg godkendte i august 2005, at den del af Vigerslevparken, der ligger i Hvidovre Kommune indgår i fredningsforslaget.

Hvidovre Kommune gør endvidere opmærksom på, at kommunen planlægger at anlægge et underjordisk spildevandsbassin med en mindre servicebygning i Hvidovres del af Vigerslevparken til bl.a. reduktion af spildevandstilførelsen til Harrestrup Å. Anlægget vil i givet fald kunne etableres i overensstemmelse med § 2, stk. 2 i fredningsbestemmelserne.

Rødovre Kommune:

Kommunalbestyrelsen i Rødovre godkendte i juni 2005, at de arealer ved Damhussøen, i Damhusengen og i Krogebjergparken, der ligger i Rødovre Kommune indgår i fredningsforslaget.

Rødovre Kommune havde endvidere følgende anbefalinger til fredningsforslaget:

- at sammenhængen med Stadionparken og de øvrige grønne områder langs Harrestrup Å sikres. På den foranledning er Stadionparken tilføjet i § 1, stk. 4 i fredningsbestemmelserne.
- at der skabes et mere forpligtende samarbejde mellem København og Rødovre kommuner om udviklingsplanen, end det fremgår af § 4 i fredningsbetingelserne. Da Københavns Kommune ved udarbejdelsen af udviklingsplaner har tradition for, at høringspartnerne deltager i flere møder om planernes udformning, og at den endelige udformning altid udføres i enighed med høringspartnerne, vil kommunens ønske herved blive imødekommet.
- at Københavns Amt og dermed Rødovre Kommune efter strukturreformen bliver plejemyndighed for den del af fredningsområdet, der ligger i Rødovre. Da området i Rødovre Kommune kun omfatter en forsvindende lille del af det samlede fredningsområde, og da langt hovedparten af dette område endvidere tilhører Københavns Kommune, finder Københavns Kommune, at det ikke vil være hensigtsmæssigt med flere plejemyndigheder indenfor fredningsområdet.
- at beplantningen særlig i Damhusengen og ved Damhussøen, der har stor æstetisk værdi, bør sikres gennem fredningsbetingelserne. Hertil skal bemærkes, at Københavns Kommune finder, at beplantningerne er tilstrækkelig sikret ved § 2, stk. 7 samt § 4 i fredningsbestemmelserne.

Frederiksberg Kommune:

Frederiksberg Kommune har meddelt, at Frederiksberg Kommunes Teknik- og Miljøudvalg den 28. november 2005 har 1. behandlet fredningsforslaget. Der er ikke for nærværende taget stilling til fredningsforslaget, idet man bl.a. ønsker at undersøge muligheden for dels at mageskifte arealer mellem de to kommuner, dels at foretage hensigtsmæssige reguleringer og udretninger af kommunegrænsen på strækningen langs Grøndalsparken.

Disse forhold har indflydelse på Frederiksberg Kommunes holdning til fredningsspørgsmålet, og kommunen vil derfor indtil videre forbeholde sig sin stillingtagen til fredningsforslaget.

Frederiksberg Kommune vil i øvrigt også afvente et budgetoverslag, der redegør for de forventede omkostninger, der er knyttet til gennemførelsen af forslaget og udviklingsplanen, før kommunen endeligt udtaler sig om fredningen af Grøndalsparken. Københavns Kommune har meddelt Frederiksberg Kommune, at kommunen i henhold til fredningsforslagets § 4 vil få lejlighed til at udtale sig om udviklingsplanen, samt at udviklingsplanen kun kan påføre kommunen ekstraudgifter til tiltag ifølge udviklingsplanen, hvis kommunen selv ønsker det.

Banedanmark:

Banedanmark har ingen bemærkninger til fredningsforslaget.

Grundejerforeningen SlotsherrensVænge:

Grundejerforeningen er ejer af matr. nr. 460 Husum, der bl.a. omfatter en del af Krogebjergparken. På en generalforsamling d. 13. apr. 2005 blev det enstemmigt vedtaget at godkende, at parkdelen af matr. nr. 460 Husum kan indgå i fredningen af Krogebjergparken.

Københavns Energi:

Københavns Energi har følgende bemærkninger til fredningsforslaget:

- Københavns Energi ønsker "drift" indføjet i § 2, stk. 1 i fredningsbestemmelserne, hvilket er imødekommet.
- Københavns Energi ønsker at have lejlighed til at udtale sig i forbindelse med udarbejdelsen af udviklingsplanen. Da Københavns Energi er grundejer for en del af arealerne i fredningsområdet og endvidere har væsentlige interesser vedrørende vand og afløb i området, er dette imødekommet.
- Københavns Energi planlægger i 2005 at etablere en undersøgelsesboring indenfor fredningsområdet ved Islevbro Vandværk for belysning af muligheden for at genoptage vandindvinding i området. Københavns Energi finder derfor, at det bør fremgå direkte af fredningsbestemmelserne, at der på dette areal skal kunne etableres anlæg til vandindvinding og kildepladsdrift. Da denne del af fredningsområdet ligger uden for det område, der er omfattet af fredningsrejsningen i 1959 og endvidere ikke er parkare-

Herunder ses et stemningsbillede fra Krogebjergparken.

Damhussøen, med sin rolige flade, ligger som en stille oase i en ellers travl by.

Nabokvarterernes børn i alle aldre har stor gavn af legearealerne i parkerne.

Parkernes gennemgående stier tilbyder en grøn og trafikikker rute for både cyklende og gående.

al i dag, imødekommes Københavns Energis ønske for at sikre, at denne del af Harrestrup Å med tilliggende arealer kan indgå i fredningen. Anlægget er derfor indføjet i § 7, stk. 4 i fredningsbestemmelserne.

- Københavns Energi har igangsat et arbejde med henblik på at undersøge muligheden for at etablere vandindvinding til drikkevandsproduktion indenfor kommunegrænsen, herunder i Vigerslevparken og Krogebjergparken. Københavns Energi foreslår derfor, at der i fredningsforslaget indføres, at sådanne undersøgelser pågår, samt eventuelt at indvindingsanlæg vil kunne etableres efter nærmere aftale med Fredningsnævnet. Jævnfør nedennævnte bemærkninger fra Københavns Kommunes Miljøkontrol.

Københavns Kommunes Miljøkontrol:

Københavns Kommunes Miljøkontrol har følgende bemærkninger til fredningsforslaget:

- Miljøkontrollens bemærkninger omfatter bl.a. en redegørelse om de planmæssige overvejelser i forbindelse med vandindvinding i Københavns Kommune og herunder i fredningsområdet. Redegørelsen er indføjet under planlægningsafsnittet i ”Fredningsforslagets Baggrund”. Muligheden for vandindvinding er endvidere indføjet i § 2, stk. 5 i fredningsbestemmelserne.
- Københavns Kommune har planer om at etablere en genbrugsstation på matr. nr. 123 Utterslev umiddelbart op ad forslaget grænse for fredningsområdet i den nordøstlige ende af Grøndalsparken. Adgangen til genbrugsstationen kan enten etableres mod Hillerødgade, hvilket kan medføre miljøgener for beboerne i området, eller over en privat ejendom, hvis der kan opnås enighed med ejeren herom, eller som en 150 m lang og 7 m bred kørevej i Grøndalsparken frem til Borups Allé. Hvis der ikke kan opnås en aftale om tilkørsel til genbrugsstationen over den private ejendom, finder Miljøkontrollen, at vejen gennem Grøndalsparken miljømæssigt vil være den bedste løsning. Miljøkontrollen ønsker derfor indføjet i fredningsbestemmelserne, at det indenfor fredningens formål skal være muligt at dispensere til anlæg af denne kørevej til en kommende genbrugsstation, alternativt at det pågældende areal udgår af fredningsområdet.

Vej & Park finder, at da denne sidste ende af Grøndalsparken kun er knap 20 m bred, vil en kørevej på dette sted medføre, at denne del af parken dels vil miste det nuværende udtryk som et naturpræget gennemgangsareal fra de tætbebyggede boligområder på Nørrebro til de større parkområder i Grøndalsparken dels ikke længere vil være en grøn forbindelse til Fuglebakken Station.

Da det af rekreative hensyn er væsentligt at sikre en forbindelse til Grøndalsparken fra Borups Allé for gående og cyklende uanset bredden, ønskes hele parkområdet frem til Borups Allé medtaget i fredningsforslaget. I fredningsbestemmelserne er der således indføjet en bestemmelse om, at der kan etableres en vej til genbrugsstationen, men at vejen skal fjernes og arealet overgå til park, når denne anvendelse ophører.

Københavns Kommune, Kultur- og Fritidsforvaltningen:

Kultur- og Fritidsforvaltningen har ingen bemærkninger til fredningsforslaget.

Københavns Brandvæsen:

Københavns Brandvæsen har ingen bemærkninger til fredningsforslaget.

Budgetoverslag for gennemførelse af fredningsforslaget.

Der forventes ingen omkostninger ved gennemførelsen af fredningsforslaget.

Kilder til ”Fredningsforslagets baggrund”.

Borgerrepræsentationens forhandlinger, 13. jun. 1963.
Damhussøen. Reduktion af ekstern belastning, Stadsingeniørens Direktorat, 1991.
Damhussøen. Vandløbsregulativ for Kommunevandløb nr. 12. Afløbsafdelingen, Kbh. Kommune, 1996.
Forslag til deklARATION vedrørende Vigerslevparken, mar. 1979.
Forslag til deklARATION vedrørende Krogebjergparken, jan. 1978.
Forslag til Grønne Cykelruter, Pjece, Vej & Park, 2000.
Forslag til Regionplan 2005, HUR.
FredningsdeklARATION for Damhussøen og Damhusengen, af 16. jun. 1966.
Grøndals Å.Vandløbsregulativ for Kommunevandløb nr. 11. Afløbsafdelingen, Kbh. Kommune, 1996.
Harrestrup Å og Damhusåen.Vandløbsregulativ for Kommunevandløb nr. 13. Afløbsafdelingen, Kbh. Kommune, 1996.
Idéskitser til restaurering af Harrestrup Å/Damhusåen. Københavns Kommune, Miljøkontrollen, 2005.
Kommuneplan 2001, Københavns Kommune.
København-Ringsted, linjeføringsrapport, Banestyrelsen, sep. 1998.
Københavns Agenda 21, 2004-2007. Københavns Kommune, 2004.
Københavns parkmuligheder og deres udnyttelse, særtryk af Stadsing. Direktors beretning, 1956-57.
Københavnsegnens grønne områder, Forchhammer m. fl., Københavns Kommune, Gyldendal, 1936.
Miljøtilstanden i Damhussøen 1994. Afløbsafdelingen, 1995 Damhussøen 2002.
Naturbeskyttede områder i København, 2005.
Projekt SPHARR. Fælles Kommunal Spildevandsplanlægning for oplandet til Harrestrup Å. PH-Consult og Krüger, mar. 1995.
Recipientkvalitetsplan for Køge Bugt og opland, 1989.
Regionplan 1993, HUR.
Sikring af sommervandføringen i Harrestrup Å/Damhusåen og vurdering af ekstremafstrømninger. Københavns Kommune, Miljøkontrollen, 2004
Sø-, å- og strandbeskyttelseslinjer i København, 1997
Vandmiljøovervågning, NOVA 2003. Københavns Kommune,maj 2003 Vandløb 2004.
Vandmiljøovervågning, NOVA 2004-2009. Københavns Kommune,maj 2005

Forslag til fredningsbestemmelser

Københavns Kommune og Danmarks Naturfredningsforening fremsætter i medfør af § 33, stk. 3, i Naturbeskyttelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 884 af 18. august 2004 om naturbeskyttelse) nedenstående forslag til fredningsbestemmelser for Vigerslevparken, Damhussøen, Damhusengen, Krogebjergparken og Grøndalsparken, samt herunder Harrestrup Å / Damhusåen fra Vestvolden til Kalveboderne. Fredningsområdet afgrænses som vist på vedhæftede kortbilag og omfatter de ejendomme, der er anført i matrikelfortegnelsen bagerst i forslaget.

§ 1. Fredningens formål

Det er fredningens formål

1. at sikre området som parkområde
2. at opretholde og muliggøre en forbedring af områdets biologiske, landskabelige og rekreative værdier under hensyntagen til den historiske baggrund for områdets nuværende udformning, herunder at muliggøre en forbedring af biodiversiteten i området
3. at fastholde og regulere almenhedens ret til færdsel i området og dets anvendelse til fritidsformål
4. at sikre området som en del af det regionale system af grønne områder, specielt sammenhængen med Valbyparken, Kystagerparken, Stadionparken og Vestvolden
5. at medvirke til at sikre, at Danmarks internationale forpligtelser til at beskytte naturen overholdes

§ 2. Arealernes tilstand

1. Fredningen er ikke til hinder for bevarelse, drift, vedligeholdelse, renovering og nyetablering af anlæg, bygværker og ledninger samt oprensning af åerne samt dertilhørende adgangsveje for at sikre en optimal drift af spildevandssystemer, vandledninger og åer i parkerne. Nye anlæg samt disses udformning og placering skal godkendes af Fredningsnævnet.
2. Fredningen er ikke til hinder for etablering af underjordiske spildevandsbassiner / hjælpeledninger med dertil hørende overjordiske anlæg, adgangsveje og nødvendige terrænændringer eller andre ændringer af kloaksystemet med det formål at hindre udløb af spildevand i åer og søer i parkerne, og herunder etablering af et underjordisk spildevandsbassin i Vigerslevparken i Hvidovre Kommune. Anlæggene samt disses udformning og placering skal godkendes af Fredningsnævnet.
3. Fredningen er ikke til hinder for reetablering af tidligere vådområder eller for ændringer af form, forløb og bundkoter af Harrestrup Å / Damhusåen med tilhørende beplantning, uanset at de afvandingsmæssige forhold på de nærliggende parkarealer derved kan ændres. Fredningen er endvidere ikke til hinder for, at der kan etableres anlæg eller vådområder med renseeffekt til tilbageholdelse og rensning af vand fra spildevandssystemerne og åen i parkerne, alt af hensyn til at forbedre de miljømæssige forhold i og omkring åen. Ændringerne samt disses udformning og placering skal godkendes af Fredningsnævnet.
4. Fredningen er ikke til hinder for, at den rørlagte Grøndalså kan frilægges på hele eller dele af strækningen gennem Grøndalsparken. Frilægningen samt udformningen og placeringen skal godkendes af Fredningsnævnet.

5. Fredningen er ikke til hinder for, at der udføres undersøgelser af muligheden for vandindvinding i Vigerslevparken og Krogebjergparken. Vandindvinding i parkerne kan udføres, hvis en konkret vurdering af vandindvindingens påvirkning i områderne viser, at miljøet og naturen ikke forringes i nævneværdigt omfang, og at naturgenopretningen som beskrevet i fredningens formål og den til enhver tid gældende udviklingsplan ikke tilsidesættes. Anlæg for vandindvinding samt disses udformning og placering skal godkendes af Fredningsnævnet.
6. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan etableres ramper eller nedgange i parkerne i forbindelse med etablering af cykel/gangtunneler og broer samt faunapassager på tværs af de større veje og jernbaner, der krydser parkerne. Anlæggene samt disses udformning og placering skal godkendes af Fredningsnævnet.
7. Der må i øvrigt ikke foretages terrænændringer og ændringer i vegetationsforholdene, med mindre sådanne tilstandsændringer er umiddelbart tilladt i de efterfølgende bestemmelser eller tillades eller foretages af Københavns Kommune som plejemyndighed efter § 4.

§ 3. Bebyggelse

1. Der må ikke opføres ny bebyggelse eller etableres andre anlæg, med mindre det umiddelbart er tilladt efter § 2, de efterfølgende bestemmelser eller tillades eller foretages af Københavns Kommune som plejemyndighed efter § 4. Udformningen skal godkendes af Fredningsnævnet.
2. De nuværende mindre bygninger, som anvendes til brug for parkdriften og parktoiletter, driften af åerne og Damhussøen, spildevandssystemer og til vand-, el- og varmforsyning, samt til børneinstitutioner, klubhuse for fodboldspillere og spejdere, kiosk, fritids- og kolonihavehuse er vist på fredningskortet og kan blive liggende. Mindre tilbygninger og ombygninger kan udføres, hvis det tillades af plejemyndigheden efter § 4. Ved ophør af brugen af bygninger og omgivende arealer til parkrelaterede formål skal disse overgå til parkarealer.

§ 4. Pleje

1. Københavns Kommune er plejemyndighed i fredningsområdet.
2. Uanset § 2 må plejemyndigheden udføre de foranstaltninger, der skønnes egnede til at forbedre forholdene for dyre- og plantelivet eller findes hensigtsmæssige for at opretholde eller forbedre de landskabelige og rekreative værdier inden for fredningsområdet. Foranstaltningerne skal udføres på grundlag af en udviklingsplan efter stk. 3.
3. En udviklingsplan skal være udarbejdet af Københavns Kommune efter reglerne i stk. 4 og 5 samt tilsendt Fredningsnævnet og Naturklagenævnet.
4. Udviklingsplanen skal redegøre for de pleje- og udviklingsarbejder, som påtænkes udført i de første 10 år efter fredningens gennemførelse, og herunder eventuelle ændringer i almenhedens adgangsret.
5. I forbindelse med udarbejdelse af udviklingsplanen skal følgende foreninger og organisationer med flere gives lejlighed til at udtale sig:
 - Danmarks Naturfredningsforening
 - Friluftsrådet
 - Dansk Ornitologisk Forening
 - Dansk Botanisk Forening
 - Frederiksberg Kommune – angående Grøndalsparken
 - Hvidovre Kommune – angående Vigerslevparken
 - Rødovre Kommune – angående Vigerslevparken, Damhussøen og engen samt Krogebjergparken

- Valby Lokaludvalg – angående Vigerslevparken
 - Vanløse Lokaludvalg – angående Damhussøen og engen, Krogebjergparken og Grøndalsparken
 - Brønshøj-Husum Lokaludvalg – angående Krogebjergparken
 - Københavns Energi
6. Såfremt der er uenighed om indholdet af udviklingsplanen, forelægges spørgsmålet for Fredningsnævnet til afgørelse.
 7. Udviklingsplanen skal revideres hvert 10. år. Københavns Kommune kan dog beslutte, at planen tages op til revision hvert 5. år, hvis Københavns Kommune eller de nævnte foreninger, organisationer med flere fremsætter forslag til ændringer af planen.

§ 5. Almenhedens adgang

1. Bortset fra anlæg og bygninger med tilliggende arealer, som efter deres formål og karakter ikke bør være offentlig tilgængelige og hvor udearealerne derfor normalt er hegnede, kan almenheden færdes overalt til fods og udnytte området rekreativt med de nedennævnte begrænsninger samt med de begrænsninger, der følger af lovgivningen eller som måtte blive bestemt i en udviklingsplan.
2. De eksisterende hegn langs Harrestrup Å/Damhusåen kan bevares og ændres af hensyn til almenhedens sikkerhed.
3. I udviklingsplanen kan der endvidere fastsættes bestemmelser for, at færdsel forbydes i nærmere bestemte områder af hensyn til at beskytte plante- og dyrelivet.
4. Der må ikke etableres nye adgange fra private ejendomme til parkerne uden plejemyndighedens godkendelse.
5. Cykling må kun ske på de stier, der i udviklingsplanen er udlagt som cykelstier.
6. Motoriseret kørsel er kun tilladt i forbindelse med driften af fredningsområdet. Plejemyndigheden kan dog i særlige tilfælde give tilladelse til motoriseret kørsel i området.
7. Hunde skal føres i snor. Der kan i udviklingsplanen dispenseres fra denne bestemmelse i mindre områder.
8. Sejlads er generelt ikke tilladt. Plejemyndigheden kan dog tillade sejlads i forbindelse med miljø- og naturovervågning, undervisningsbrug samt pleje af området. Københavns Kommunes børneinstitution, sejlklubben ”Damhussøen”, beliggende i Damhusengen, kan endvidere benytte den nordlige del af Damhussøen til sejlads. Afgrænsningen af institutionens sejladsområde samt tilladelse til yderligere sejlads i søen og åen fastsættes i udviklingsplanen.
9. Fiskeri er kun tilladt med plejemyndighedens godkendelse.

§ 6. Veje, stier og tekniske anlæg

1. De eksisterende veje, stier og broer kan opretholdes.
2. Nye stier og broer må ikke anlægges uden at være fastlagt i udviklingsplanen. Nye cykelstier og redningsstier kan asfalteres. Øvrige stier anlægges med grusbelægning eller som naturstier.
3. Den eksisterende belysning langs stierne og vejene i fredningsområdet kan bibeholdes. Der må i øvrigt ikke etableres belysning i området uden Fredningsnævnets godkendelse.

4. Uanset stk. 3 må der opstilles master til vejbelystnings- og trafikformål på de arealer, der ligger umiddelbart op til de tilgrænsende og krydsende veje, når vejmyndighederne anser det for nødvendigt.
5. Uanset § 2 må der foretages mindre ændringer indenfor fredningsområdets afgrænsning, som er nødvendige til udvidelse og regulering af de tilgrænsende og krydsende veje, når vejmyndighederne anser det for nødvendigt. Udformningen af vejafgrænsningen mod parkerne skal godkendes af Fredningsnævnet.
6. Uanset § 2 må der foretages mindre ændringer indenfor fredningsområdets afgrænsning, som er nødvendige til udvidelse og regulering af de tilgrænsende og krydsende jernbanearaler, når Banedanmark anser det for nødvendigt. Fredningen er endvidere ikke til hinder for, at der gennemføres en ny jernbaneforbindelse København-Ringsted/Køge, som passerer tværs over Vigerslevparken fra Kulbanevej til Holbækmotorvejen eller andet sted i parken, når det bliver aktuelt. Jernbanetraceets bredde, som ikke vil overstige 40 m., fastsættes til den tid af Banedanmark. Traceet skal indeholde støjafskærmning og passagemulighed for mennesker og fauna i parken. Udformningen af jernbanefafgrænsningerne mod parkerne skal godkendes af Fredningsnævnet.
7. Der må ikke anbringes reklameskilte og lysreklamer i fredningsområdet. Plejemyndigheden kan dog give tilladelse til, at der inden for en afstand af 10 m fra kiosken i Damhusengen opsættes mindre reklamer for kioskens salg.
8. Der må ikke anbringes skulpturer og lignende i fredningsområdet uden Fredningsnævnets godkendelse.

§ 7. Særbestemmelser for delområder

1. Damhusåens udløb (Kalveboderne / Gl. Køge Landevej):

- Fredningen er ikke til hinder for opretholdelse af indhegning ved Damhusåens Rensningsanlæg.
- der kan udføres en ny gang- og cykelsti langs Damhusåen, hvis det tillades eller foretages af Københavns Kommune som plejemyndighed efter § 4.

2. Vigerslevparken:

- Fredningen er ikke til hinder for opretholdelse og ombygning af cykelskuret og pladsen ved Hvidovre Station samt ændring af adgangsforholdene til stationen. Udformningen af ændringer skal godkendes af Fredningsnævnet.
- Vandværksgrunden med vandværksted kan uanset fredningen anvendes som hidtil og herunder til undervisningsbrug, og den kan forblive indhegnet. Ophører denne anvendelse, bliver fredningens øvrige bestemmelser gældende for det pågældende areal.

3. Damhussøen / Damhusengen:

- Københavns Kommunes børneinstitution, sejlklubben "Damhussøen" med bygninger og arealer for opbevaring af både og legeplads samt bådebro i Damhussøen kan uanset fredningen anvendes som hidtil og forblive indhegnet. Ophører anvendelsen som børneinstitution, bliver fredningens øvrige bestemmelser gældende for det pågældende areal.
- Fredningen er ikke til hinder for, at et areal på ca. 300 m² ved Damhussøen forsat er udlejet til A/S Damhuskroen og kan anvendes som hidtil og dermed ikke er offentlig tilgængeligt. Ophører lejemålet, bliver fredningens øvrige bestemmelser gældende for det pågældende areal.
- Kiosken med udendørs serveringsareal ved Damhussøen kan anvendes som hidtil. Ophører den nuværende anvendelse, bliver fredningens øvrige bestemmelser gældende for det pågældende areal.
- Fredningen er ikke til hinder for, at der udføres oprensninger og andre foranstaltninger i Damhussøen og herunder regulering af søens vandstand af hensyn til

vandmiljøet i søen samt af hensyn til vandkvaliteten og mængden af vand, der videreføres fra søen til De indre Søer i byen.

- Der må kun foretages opfyldning eller etablering af øer i Damhussøen eller ændringer af søens form, hvis det tillades eller foretages af Københavns Kommune som plejemyndighed efter § 4. Udformningen skal godkendes af Fredningsnævnet.
- Der må kun anbringes faste indretninger i søen, herunder broer, forankrede både, flåder, pramme og lignende, hvis det tillades eller foretages af Københavns Kommune som plejemyndighed efter § 4. Udformningen skal godkendes af Fredningsnævnet.

4. Krogebjergparken:

- De nuværende hegnede områder ved Islevbro Vandværk kan uanset fredningen fortsat være hegnede og derved ikke offentlig tilgængelige. Ophører den nuværende brug af arealerne, bliver fredningens øvrige bestemmelser gældende for de pågældende arealer.
- Der kan udføres en ny sti langs Harrestrup Å ved Islevbro Vandværk, hvis det tillades eller foretages af Københavns Kommune som plejemyndighed efter § 4.
- Der kan på matr. nr. 2995 Husum, matr. nr. 2b, 80a, 81 samt del af 74a Islev ved Islevbro Vandværk etableres anlæg relateret til vandindvinding og kildepladsdrift, herunder boringer, råvandsstationer, underjordiske ledninger og bygværker.

5. Grøndalsparken:

- Børneinstitutionen ”Damhuset” samt institutionslegepladsen på matr. 8 b Vanløse kan uanset fredningen anvendes som hidtil og forblive indhegnede. Ophører den nuværende brug af arealerne, bliver fredningens øvrige bestemmelser gældende for de pågældende arealer.
- Det umatrikulerede jernbaneareal i Frederiksberg Kommune mellem Jernbane Allé og Flintholm Station kan uanset fredningen anvendes som hidtil som havelodder med bygninger og forblive indhegnet. Ophører den nuværende brug af arealet, bliver fredningens øvrige bestemmelser gældende for det pågældende areal.
- Uanset § 2 må der foretages mindre ændringer i fredningsområdets afgrænsning, som er nødvendige til regulering af ankomstarealet og tilkørselen til Flintholm Station, herunder udvidelse af arealerne til cykelparkering, når vejmyndigheden anser det for nødvendigt. Udformning og placering skal godkendes af Fredningsnævnet.
- Fredningen er ikke til hinder for etablering af en grøn cykelrute gennem parken, hvis den tillades eller foretages af Københavns Kommune som plejemyndighed efter § 4. Ruten skal tage hensyn til parkens størrelse. Udformningen og placeringen skal godkendes af Fredningsnævnet.
- Fredningen er ikke til hinder for opretholdelse af kolonihaverne med småhuse og skure m.m., som er beliggende syd for jernbanen øst for Godthåbsvej på matr. nr. 11a, 11b, 11d og 978 Utterslev. Fredningen er endvidere ikke til hinder for opførelse af nye småhuse samt ombygning eller udskiftning af eksisterende bygninger, eller for ændringer af havelodderne indenfor kolonihaveområdet. Ophører den nuværende brug af arealerne til kolonihaver, bliver fredningens øvrige bestemmelser gældende for det pågældende areal.
- Fredningen er ikke til hinder for opretholdelse og ombygning af stationspladsen foran Fuglebakkens Station samt ændring af adgangsforholdene til stationen. Udformningen af ændringer skal godkendes af Fredningsnævnet.
- Der kan etableres en adgangsvej med en max. bredde på 7 m fra en mulig genbrugsstation på matr. nr. 123 Utterslev frem til Borups Allé inden den 1. juli 2009, hvis udformningen og placeringen kan godkendes af Fredningsnævnet. Ophører denne anvendelse, skal vejen fjernes, og vejarealet retableres som parkareal.

§ 8. Tilsyn

Tilsynet med overholdelse af fredningsbestemmelserne tillægges Københavns Kommune.

§ 9. Forholdet til Naturbeskyttelseslovens generelle beskyttelsesbestemmelser

Foranstaltninger, der tillades eller udføres i medfør af foranstående fredningsbestemmelser, herunder udviklingsplaner efter § 4, kan foretages uden særskilt dispensation efter Naturbeskyttelseslovens § 3 (beskyttede naturtyper), § 16 (sø- og åbeskyttelseslinien) og § 18 (fortidsmindebeskyttelseslinien), jf. § 38, stk. 6 og 7.

§ 10. Ophævelse af ældre fredninger

Bestemmelserne i fredningsdeklaration vedrørende Damhussøen og Damhusengen, tinglyst henholdsvis den 16. juni 1966 og den 12. juli 1966, ophæves, når nærværende fredning er gennemført.

Bestemmelserne i stifredningskendelse af den 30. juli 1947, tinglyst den 31. juli 1947, om fredning af ejendomme i Hvidovre By ophæves for matr. nr. 2 rl, Risbjerg, Hvidovre By, når nærværende fredning er gennemført.

§ 11. Dispensationer

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne efter reglerne i Naturbeskyttelseslovens § 50, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Matrikelfortegnelse over de ejendomme, der omfattes af fredningsforslaget

Matr.	Kommune	Bemærkninger
-------	---------	--------------

Damhusåens udløb

2650	Vigerslev, del af	Kbh.	Fra kommunegrænse til 4 m øst for åen
Umatr.	Vigerslev, del af	Kbh.	Baneareal fra kommunegrænse til 4 m øst for åen
3255	Vigerslev, del af	Kbh.	Fra kommunegrænse til 4 m øst for åen

Vigerslevparken

2440	Vigerslev	Kbh.	
14 LV	Risbjerg	Hvidovre	
2 RL	Risbjerg	Hvidovre	
118	Vigerslev	Kbh.	
3158	Vigerslev	Kbh.	
1849	Vigerslev	Kbh.	
366	Vigerslev, del af	Kbh.	Minus vejareal på Engdals Allé
2944	Vigerslev	Kbh.	
Umatr.	Vigerslev, del af	Kbh.	Del af baneareal, der indgår i Vigerslevparken
818	Vigerslev	Kbh.	
110	Vigerslev	Kbh.	
109	Vigerslev	Kbh.	
819	Vigerslev, del af	Kbh.	Minus vejareal på Engdraget
814	Vigerslev, del af	Kbh.	Minus vejareal på Engdraget
794	Vigerslev	Kbh.	
3133	Vigerslev	Kbh.	
4 f	Vigerslev	Kbh.	

Damhussøen / Damhusengen

1	Damhussøen	Kbh.	
Umatr.	Damhussøen, del af	Kbh.	Vejareal udlagt til park langs Peter Bangs Vej
Umatr.	Vigerslev, del af	Kbh.	Vejareal udlagt til park langs Peter Bangs Vej
6	Damhussøen	Kbh.	
15	Damhussøen	Kbh.	
1 b	Vanløse	Kbh.	
3446	Vanløse	Kbh.	
3 b	Vanløse	Kbh.	

Matr.	Kommune	Bemærkninger
19 a	Vanløse	Kbh.
189	Vanløse	Kbh.
15 rh	Grøndalslund	Rødovre
1 vp	Rødovre	Rødovre

Krogebjergparken

932	Vanløse, del af	Kbh.	Minus vejareal på Tudskærvej
934	Vanløse, del af	Kbh.	Minus vejareal på Tudskærvej
2780	Vanløse, del af	Kbh.	Minus vejareal på Krogebjerg
933	Vanløse, del af	Kbh.	Minus vejareal på Krogebjerg
460	Husum, del af	Kbh.	Minus vejareal på Krogebjerg og parcel G/F Slotsherrens Vænge
3694	Husum, del af	Kbh.	Minus vejareal på Slotsherrensvej
2833	Husum	Kbh.	
468	Husum, del af	Kbh.	Minus vejareal på Krogebjerg
3589	Husum	Kbh.	
946	Husum	Kbh.	
476	Husum	Kbh.	
822	Husum	Kbh.	
923	Husum	Kbh.	
2995	Husum, del af	Kbh.	Minus del af Vestvolden
69 b	Islev	Rødovre	
80 a	Islev	Rødovre	
80 b	Islev	Rødovre	
80 d	Islev	Rødovre	
80 e	Islev	Rødovre	
80 f	Islev	Rødovre	
80 g	Islev	Rødovre	
"f"	Islev	Rødovre	
74 a	Islev, del af	Rødovre	Den del, der ligger indenfor 2 m fra åen.
81	Islev	Rødovre	
2 b	Islev	Rødovre	

Grøndalsparken

10 b	Vanløse	Kbh.	
3400	Vanløse	Kbh.	
3434	Vanløse	Kbh.	
8 b	Vanløse	Kbh.	

Matr.		Kommune	Bemærkninger
28	Vigerslev	Kbh.	
2577	Vigerslev	Kbh.	
4h	Vigerslev	Kbh.	
2906	Vanløse	Kbh.	
3082	Vanløse	Kbh.	
3086	Vanløse, del af	Kbh.	Minus Flintholm Station
Umatr.	Vanløse, del af	Kbh.	Del af Linde Allé, der indgår i Grøndalsparken
3084	Vanløse, del af	Kbh.	Minus Flintholm Station
2907	Vanløse, del af	Kbh.	Minus Flintholm Station
Umatr.	Vanløse, del af	Kbh.	Del af baneareal, der indgår i Grøndalsparken
Umatr.	Frederiksberg, del af	Frb.	Del af baneareal, der går ind i Grøndalsparken
3109	Vanløse, del af	Kbh.	Minus Flintholm Station
3092	Vanløse, del af	Kbh.	Minus Flintholm Station
Umatr.	Vanløse, del af	Kbh.	Del af Grøndals Parkvej, der indgår i Grøndalsparken
3087	Vanløse	Kbh.	
Umatr.	Vanløse, del af	Kbh.	Tidligere baneareal der indgår i Grøndalsparken
Umatr.	Frederiksberg, del af	Frb.	Tidligere baneareal, ved Grøndalsparken
Umatr.	Brønshøj, del af	Kbh.	Del af Grøndals Parkvej, der indgår i Grøndalsparken
3436	Brønshøj	Kbh.	
3438	Brønshøj	Kbh.	
3439	Brønshøj	Kbh.	
3435	Brønshøj	Kbh.	
3219	Brønshøj	Kbh.	
2673	Brønshøj	Kbh.	
3220	Brønshøj	Kbh.	
3434	Brønshøj	Kbh.	
2573	Brønshøj	Kbh.	
638	Utterslev	Kbh.	
1012	Utterslev, del af	Kbh.	Den del, der indgår i Grøndalsparken
975	Utterslev	Kbh.	
Umatr.	Utterslev, del af	Kbh.	Del af Grøndalsvænge Allé, der indgår i Grøndalsparken
1014	Utterslev, del af	Kbh.	Den del, der indgår i Grøndalsparken
57	Utterslev, del af	Kbh.	Den del, der indgår i Grøndalsparken
1379	Utterslev, del af	Kbh.	Den del, der indgår i Grøndalsparken

**”Grøndalsparken”,
syd for jernbanen**

180 a	Frederiksberg	Frb.	
195	Frederiksberg	Frb.	

Matr.		Kommune	Bemærkninger
196	Frederiksberg	Frb.	
122 a	Frederiksberg, del af	Frb.	Den del, der ligger ved matr. nr. 1013 Utterslev
1013	Utterslev	Kbh.	
978	Utterslev	Kbh.	
11 a	Utterslev, del af	Kbh.	Den del, der ligger syd for jernbanen
11 b	Utterslev, del af	Kbh.	Den del, der ligger syd for jernbanen
11 d	Utterslev	Kbh.	